

WILNIS

Application for entry as Second Class Matter is Pending.

VOL. I.

Price 5c

Chicago, Ill., Ketvergas, Gruodžio-Dec. 23, 1920.

Kaina 5c

No. 38.

Iš Darbininkų Judėjimo

Rusija. Anglijos laikraščiai praneša, kad Maskvos radio, 18 d. lapkričio pranešė, jog Peterburge buvo reikalauta 75,000 darbininkų, o gauta tik 7,000. Kuomet kitose šalyse siaučia didelė bedarbė, tai Rusijoje reikalinga daug darbininkų.

Apšviėtos komisaras L. Načarskis paskelbė, jog Maskvos proletarai pasiūlė du prizus: vieną 40,000, kitą 30,000 rublių už parašymą gerų revoliucinių dramų. Jie, žinoma, pageidauja, kad veikalai būtų apie pasaulio darbininkų judėjimą, kovą prieš imperializmą ir tt.

Indija. "Indija New Service" paduoda įdomių žinių iš indusų judėjimo. Millonai pavergtųjų mubunda ir kyla prieš tironus pavergėjus. Iki šiol indusai buvo vergai ir išnaudojami turtingųjų anglų. Bet šiandien jie pradeda priešintis. Boikotuojama viskas, kas yra Anglijos — Anglijos produktai, Anglijos viršininkai, net ir Anglijos mokyklos.

Kiek laiko atgal indusai užpuolė ir mėtė akmenimis pulkininką Wedgewood, parlamento narį. Anglijos korespondentai irgi turi daug keblumo. Jie negali tinkamai patirti dalykų stovio iš indusų. Anglai gyventojai apimti panikos, jie bijo, kad neprasidėtų užpuolimai ant jų. Jie bijo, kad indusai gali atmonyti už biarų elgimąsi su jais, už didelę beteisę ir išnaudojimą jų. Tuli indusai sako, kad Indijos revoliucija neišvengiama ir kad ji bus pasekminga.

Australija. Australijos Darbo Partija atsisako priimti atgal išmestus iš partijos darbininkų išdavikus, kurie karės metu stoja už konskripciją. Partijos principai priešingi konskripcijai, todėl visi stojusieji už ją negali būti partijos nariais.

Ispanija. Darbininkų judėjimas nuolat didėja. Valdžia matomai bijo to. Saragossa mieste valdžia apšaukė amatinės unijas nelegališkoms neaprobežiuotam laikui.

Saragossa, seniaus buvęs garbingas savo lojaliskumu karaliams, šiandien pasizymi darbininkų revoliucionumu. Jo gatvėse įvyksta didelių susirėmimų tarpe darbininkų ir jų priešų. Praliejama daug kraujo. Strei-

kai, lokautai, boikotai ir užpildinėjimai kasdien pasikartoja.

Visi prieš darbininkus išleisti įstatymai nenugazdiną jų. Darbininkai trokšta pasiliuosuoti iš po kapitalistų jungo.

Ispanijos socialistų partija didžiūma balsų prisidėjo prie Trečiojo Internacionalo. Taip-pat padarė ir Ispanijos Jaunųjų Socialistų organizacija.

Italija. "Umanita Nova" praneša, kad Turine sulaukymas vienas laikraštis ir jo redaktorius su administratoriu areštuoti.

Sakoma, surasta daug ginklų, kurie buvę paslėpti darbininkų, kurie kiek laiko atgal buvo užgriebę dirbtuves.

Jungt. Valstijos. Bedarbė šioj šalyj kol-kas netik nesimazina, bet dar didėja. Nacionalio industrijos bordo konferencijos raportai parodo, kad bedarbių skaičius nuolat auga.

Naujojoj Anglijoj didžiūma audinyčių arba sustoję arba visai mažai dirba. New Yorko apygardose taip-pat bedarbių skaičius didėja. Pensylvanijos valstijoje, raportas sako, nors ir didinasi bedarbių skaičius, bet da vis tik mažesnis negu, kad buvo 1913 metais. New Jersey — bedarbė didėja. Passaic'o audinyčios dirba tik po pusę laiko. Pietinėse valstijose taip-pat prasideda nedarbas. N. Carolinoj apie 7 nuošimtis darbininkų neturi darbo. Georgijoj dirbama veik visur po pusę laiko. Floridoj užsidarė laivų išdirbystės. Bedarbė didėja. Maryland'e, sakoma, neįjaučiama bedarbė. Dar priimama darbininkų. Virgin'ioj nors visai neužsidarė dirbtuvės, bet daugelis jų nedirba pilną laiką. Texas's bedarbė didėja, ateinauti žiema žada liūdny pasekmių bedarbiams. Kentucky vals. bedarbių yra daug ir jų padėtis labai sunki.

Kansas's ir Iowoj, sakoma, bedarbė nėra perdidelė, nors ir darbo nėra užteklinai. Michigane bedarbė labai didelė, ypač automobilių išdirbystėj.

Kitose visose valstijose daugiau ar mažiau bedarbė pradeda siausti. Žiemos laikų vakarų valstijose, žinoma, darbas da labiau susimazina. Atrodo, kad darbininkų klesia turės pergyventi labai sunkių laikų.

ŽINIOS IŠ LIETUVOS

Iš Lietuvos laiška aplaikė d. G-kis sekamo turinio: Idejos Drauguži!

Nuo jūsų laiška, kuris taip turiningas, gavau, širdingai ačiu. Aš tik dabar pamaciau iš paskutinio jūsų laiška, kad mes esame vienminčiai draugai. Kaslink aušrininkų štai ką galiu pasakyt: čia nenaujiena, kad aušrininkai smulkiosios buržuazijos padaras, bet kadangi mūsų reakcinėje Lietuvoje tos organizacijos, kurios pripažįsta III-ji Internacionala, legaliai veikt negali, todėl mūsų keletas revoliucinių marksistų, žvilgsniu strategijos, buvom prisidėję prie aušrininkų, manydami visą jų aparatą pasukti savo pusėn, (nors nemažai ir nuveikėm, bet visgi tokiose aplinkybėse daug nuveikti nepaiegiam).

Dabar dauguma aušrininkų pradėjo stot savanoriais į baltąjį lietuvių armiją, mes tuo pasipiktinom ir išminėtos organizacijos visai išėjom, ir aš dabar su jais nieko bendro nebeturiu.

Nežiurint to, kad pas mus siaučia baisi reakcija, bet darbininkiškos organizacijos veikia geriausiai, žinoma, nelegaliai, su III-ju Maskvos Internacionalu ryšius turim tampriausius, ir veikiam kontakte. Mes kiekvieną valandą esam pasiryžę stot į kovą su parazitais, ir spēkų užtektų juos pergalėti, bet turėdami tą omeny, kad Lietuvos socialė revoliucija priklauso nuo Europos revoliucijos, mes jei ir laimėtume, bet mus gali Lenkijos ar kitų aplinkinių valstybių buržuazija pergalėti. Bet atėjus momentui, mes visi stosime į garbingą kovą. Kuomet mūsų draugai raudonarmiečiai buvo užėmę Vilnių, mes visi buvom jau pasirengę pradėt revoliuciją, būtų smetonistai pavirtę išrugom. Bet, raudonarmiečiam atsitraukus, prisidėjo vėl ginklas nulenkt žemyn, tik laikinai.

Veltui Amerikos socialpardavikai ir klerikalai apsidžiaugė, kad Lietuvos moksleivija yra šalininkai II numerisio internacionalo. Jei jie mato aušrininkus, kad jie yra sėbrai II int., tai nereikiška, kad visos Lietuvos moksleivija yra tokišiais, ir veltui jie džiaugiasi. Prašau draugo pranešti Amerikos idejos draugams: moksleiviams ir darbinin-

kams, kad Lietuvoj daug yra moksleivių, kurie stovi darbininkų eilėse, ir kiekvieną valandą pasiryžę aukoti savo gyvybę už skaisčią socializmo ideją, už proletariato diktaturą.

Jūsų draugas M. K.

Drg. J. Gr-čius nuo savo giminaitės aplaikė laiška, kurio ištrauka skamba sekamai:

...Demokratų valdžia visai nesirupina darbininkų reikalais, ji rupinasi kapitalistų... Užtat Lietuvos miestuose ir miesteliuose didžiausios bedarbių šeimos, kurios turi kesti badą; jų vaikai išblyškę, basi, nuplyšę patvėse jieško maisto, po mėšlyną jieško kokios plutos išmestos; kiti išmoko vagiliauti, nuo žydėlių "baranas" vogdami. Žinoma, demokratų valdžia užtat baudžia, kemša į kalėjimus ir duoda rykščių mažems kudikiams, vietoj mokslo ir prieglaudų. Ir dabar pamislykite, kokie žmonės gali išaugti panašiose sąlygose.

Vėl žiurėkime, kaip ta valdžia rupinasi darbininkų reikalais, platindama girtuoklysciu įstaigas po visą Lietuvą. Šteigiamasis Seimas, vietoj diskutuoti darbininkų problemas, išdirbo planus prieštigimui karčiamų po visą Lietuvą, kur šaukia proletarus prie panašios apšviėtos.

Tankiai matosi ir ministeris kur-nors patvoryj belepstantis, kuri žydukai turi juokų iš susmirdėlio.

Taigi, ar galima laukti ko nors gero iš Lietuvos buozių valdžios. O. G.

Drg. A. Valskis aplaikė sekamo turinio laiška:

Dabar pas mus gyvenimas yra neramus. Įeini stubon ir žiurėk per langą, bene kas ateis iš valdžias agentų, kurie kankina mus. Tie visi agentai skelbia bendrą kovą prieš lenkų dvarininkus, šaukia ginti tėvynę. Bet kas Lietuvą valdo? Ar ne dvarininkai? Visi Lietuvos dvarai ir miškai yra grafių ir ponų rankose. Jie važinėja karietose su keletu arklių, o darbininkas dirbdamas neturi nei duonos kąsnio.

Dabar pas mus yra daug sunkesnis gyvenimas, negu Rusuose. Ten aš išgyvenau keturius metus, kur noria vėl grįžčiau. Ir jeigu Lietuva susijungtų su Rusais,

su Raudonąja Armija, tada tik būtų kitas gyvenimas, tada visi griebtumėm ginklus į rankas, ir gintumėm tėvynę nuo buržujų pasikėsinimo ant jos. Bet dabar ginti negalima, pakol darbininkų darbuotojai kalėjimuose, profesinės sąjungos draskomos ir didžiausia priespauda siaučia visoj šalyj. Sitokiame atvėjy ginti tėvynę atsisako Lietuvos darbininkai.

Jums žinomas, Vėjavaikis.

RYGA.

Mes jau čia. Čia yra vienas namas, apgyventas vientarybių darbininkais. Mus čia pasitiko. Greitai bus jų pačių vienas namas del amerikū, kurie grįžta į Rusiją. Iš čia važiuoju į Maskvą. o iš ten kur nori, — daugiausia prie darbų, pagal amato. Reikia daug gerų darbininkų ir prasilavinusių, kad mokintus tuos, kurie nesupranta kaip budavot tą naują namą, nes nepasitiki ant jų, kurie nebuvo mūsų, o mūsų pralavintų mažai yra. Priešas sumuštus; su paliokais už poros dienų bus pasirašyta taika. Dabar pradeda lyst visoki spekuliantai, kad kaip ką parduvas, nes mato, kad negalima jau sumušti...

Traukiniu važinėti po Sovietų šalį nieko nekaštuoja. Laiškai eina be stampų; už darbą daugiausia užmoka produktais, čebatais ir kitokiais reikalingais daiktai. Daug tų, kurie atvažiavo iš R. prašo kad leistų atgal, bet jau tiems sunku sugrįžt nes tarybų valdžia nenori išvežt ir įvežt, nes tai darbas neproduktyvis. Į čia galite rašyt laiškus: Russkaya Missija, Nasliednik Bulvar N 33. gor. Ryga, Latvia. Jie pasiūs ten, kur jūs norit, tik, žinoma, atidarys ir nurodytu viduj laiško antraštu pasiūs, kur reikia, rašyt reikia rusiška.

Dalykai visi eina į gerą pusę, ir kaip tik prisidės daugiau darbininkų rankų, taip greitai bus kaip pas jus, tik reikia dirbt, duonos ir dabar įvalias, pusta pas ukininkus, kurie dar nesupranta atiduot, ir reikia atimt iš daugelio. Truksta mokytojų tos evangelijos... Kurie pažįsta, kas tveria pasaulį ir sutinka save aukot prie to darbo, labai pageidaujami ir nepadarysitė "grieko" atvykę. Amatninkam reikia pasiimt gerų tulšių, kurias galima vežtis.

Draugiškai, jūsų Paliukas.

Naujas Skymas Prieš Rusiją

True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill. Dec. 23, 1920 as required by the Act of Oct. 6, 1917

Francijos valdžia prakius daug turto beremdama rusus kontr-revoliucionierius ir lenkus imperialistus, dabar jau matyt supranta, kad tokiomis budais, kokius ji vartojo iki šiol, nebus galima įveikti Sovietų Rusijos. Francija, delto, bando surasti kitokius budus. Apie tai vienas amerikietis korespondentas rašo:

"Paryžius, gruodžio 16 d. "Le Temps", konservatyvis valdžios laikraštis, siulo santaiką tarpe talkininkų, atsinešime link Rusijos, paremtą sekamais principais:

"1. Neleisti Sovietų valdžiai išnaudoti Rusų nacionalinį sentimentą: Nė viena šalis, kaimynė su Rusija, neturi būti akstinama pasilaikyti teritoriją, kurios didžiūma žmonių nori vienytis su Rusija.

"2. Neleisti Sovietų valdžiai išnaudoti patriotizmą kaimynėj gyvenančių šalių, ypatingai Azijos žmonių; taipgi nė viena šalis neturi būti grasinama pavojumi jos nepriklausomybei, kas verstų tokią šalį jieskoti Rusijos bolševikų užtarmio.

"3. Turint omeny faktą, kad visos pastangos sugrąžinimui seno Rusijos režimo išeina ant naudos bolševikams, ir taipgi, kad prieš bolševikų diktaturą galima pasekmingai kovoti demokratine propaganda, yra tinkamiausia daryti viską, palaikyti Rusijos valstiečių ir darbininkų miniose viltį ir norą nuversti Sovietų autokratiją?"

Korespondentas paminėjęs tą pasiulymą sako:

"Pirmas punktas rodo, kad Francijos valdžia jau nemano nuversti Sovietų valdžią išlaukinėmis spēkomis. Antras punktas paliečia Francijos atsinešimą link darymo taikos su Turkais nacionalistais. Trečias — lyg ir nauja ideja, propagandos kovai už demokratiją — prieš bolševizmą. Bet centralinė Francijos mintis atsinešime link Rusijos pasilieka ta pati — nuversti Sovietų valdžią."

Taip, tai tik budai, — o troškimas Francijos imperialistų tas pats — nuversti Sovietų valdžią, ir įsteigti tokią valdžią, kuri išmokėtų Francijai senas caro valdžios skolas ir pavestų jos kapitalistams išnaudoti milijonus Rusijos beturčių.

LITHUANIAN WEEKLY

"VILNIS"
(The Surge)Published Every Thursday by
A. KAIRYS & CO.

Editor J. Gasunas.

2513, S. Halsted St., Chicago, Ill.
Tel. Yards 855

Subscription Rates:

One year	\$2.50
Six Months	\$1.25
Copy	5c
Foreign countries	\$3.00

Advertising Rates on application.
Application for entry as Second
Class Matter is pending.

APŽVALGA

MANO UŽDRAUSTI
STREIKUOTI.

Organizuotų darbininkų teisės šioj šalyj nuo toliau, tai labiau siauriamos. Kapitalistams tarnaujanti valdžia bando uždrausti darbininkams visus jų kovos geresnius budus. Reakcioneriai pasinaudodami darbininkų nuolankumu taip išdrąsino, kad kėsinosi uždrausti visų svarbesnių industrijų šakų darbininkams streiko teisę. Šio mėnesio 16 d. senatas priėmė senatoriaus Poindexter'io draudžiantį "komercijos trukdymą" bilytį, kuris atima teisę gelžkelio darbininkams streikuoti. Tas bilytį taipgi draudžia "neįstatymiškai" išsukti streiką angliakasyklose, lokomotyvu ir vagonų ir kitose gelžkelių paliečiančiose industrijos šakose. Reiškia, netiesioginiais keliais ir viršpaminėtose industrijos šakose tasai bilytį uždraus streikuoti.

Tas bilytį buk priimtas vienbalsiai. Bet jis priimtas tada, kada tik keli desėtkai senatorių buvo atsilankę. Tatai, matomai padaryta tikslingai.

Jei tas bilytį taps įstatymu, tai šios šalies darbininkai gaus dar vieną "dovaną" už ištikimybę "demokratinėi" valdžiai. Tatai vienok gal ir tamsunams pratrins kiek akis.

DAR APIE RINKIMUS.

Kiek laiko atgal buvo paskelbta kai kuriuose laikraščiuose, kad už Debsą paduota apie 1,800,000 balsų. Bet pasirodo, kad ta skaitlinė buvo perdėta. Paskutinės skaitlinės rodo, kad Debs gavęs tik apie 912,877 balsų. Tai daug mažiau, negu buvo galima tikėtis, ir, imant atydzion tai, kad šiuose rinkimuose balsavo daugiau moterų, reikia pasakyti, kad už socialistų kandidatus atiduota mažiau balsų, negu pirmesniuose keliuose rinkimuose. Jei S. P. kond. į prezidentus būtų buvęs ne Debsas, bet kitas kokis, tai būtų dar mažiau balsų gauta.

Kadangi socialistai šiuose rinkimuose tikėjos gauti daugiau balsų ir, kad jie mato didelę svarbą tame, tai tokios rinkimų pasekmės jų negali užganėdinti.

Delko taip mažai balsų paduota už socialistų kandidatus, nesunku atspėti. Visų pirma, pastaruojų laiku S. P. labai žymiai nustojo įtekmės tarpe sąmoningų darbininkų. O Albany'es atsitikimas. Hillkito ir kitų vadų atvirumas, jų galutinai nupuldė darbininkų aky-

se. Antra, rodos, daugelis darbininkų jau nustojo vilties ką nors įgyti balsavimu, tai jie nebalsavo nė už Debsą.

PATS MUŠA, PATS
RĖKIA.

"Naujienos" nusiminusiai paminėję, kad socialistai šiuose rinkimuose gavo mažai balsų, sako, kad tatai atsitiko delei valdžios ir "komunistų" provokacijų". Mums tatai stebėtina. Visų pirma, sulig pačių "Naujienų" paskelbimo, net kelis kartus, tai komunistų šioj šalyj visai nėra, jų partijos išnykę, tai kaip jie gali daryti kokias provokacijas, atiminėti nuo "socialistų" balsus. Antra, rodos niekada nebuvo girdėti jokios provokacijos prieš socialistus. Valdžiai jie pakankamai geri ir ji nekludo jų. O komunistai, jei jų nėra, tai kaip gi gali provokuoti? Jei "N." sakytų, kad "socialistai", ypač lietuviškėji užsiiminėja provokavimu komunistų, tai gal kiek panašiau būtų į tiesą. Dabar gi atrodo, kad pats muša, pats rėkia.

Lenkijos Beturčiai
Nagina "Tėvynės"

Lenkijos buržuazija ir bajorija baisiai pasipiktinus beturčiais užtai, kad jie negynė "tėvynės" laike karės su Sovietų Rusija. Buržuazija ir bajorija ypač lieja tulžį ant neturtingų valstiečių, kurie netik negynė "tėvynės", bet dar gelbėję bolševikus.

Komunistų laikraštį "Swit" (Vienna) paduota sekamos laikraščiu ištraukos, kuriose niekinami beturčiai už "išdavystę", negynimą "savo krašto". "Gazeta Warszawska" rašė:

"Iš Polocko ir Plonsko, iš Sierpeco ir Ciechanovo apielinkių, žodžiu sakant, iš visų apielinkių, kurias bolševikai buvo užėmę, yra daugybės raportų, kad mongolų barbarinės ordos, nežūrint jų žiaurumo ir prievartingumo, buvo žemdirbių simpatingai priimtoms. Tatai ypatingai aiškiai pasakyta priemjero Witos, ir užsienio ministerio Skulskio raportuose iš Masovia apielinkės, kuri tapo paliuosuota iš po bolševikų. Musų dvarų darbininkai ir valstiečiai, tie Masovijantai, tie lenkų kaimiečiai, Lenkų žmonės, Piast'ų padermės ainiai, buvo dažniausia bolševikų talkininkai, simpatingai sveikino juos savo žemėj, duodami jiems visas reikalaujamas informacijas, ir gaudami nuo jų (bolševikų) mandatą vietiniam valdymuisi. Tai šian, tai ten, kaip pavyzdžiui, Mokroj'e (Karol Grobowski dvere) ir Leszcyn'e (Mochinski dvere) Polocko provincijoj — dvarų darbininkai net iškilmingai patiko ir sveikino tuos tėvynės priešus".

Užtai, žinoma, vėliaus dvarų darbininkai ir neturtingi valstiečiai buvo žudomi. Vien tik Mlavojoj trisdešimt žemdirbių delegatų tapo sušaudyta.

Vėliaus "Gazeta War-

szawska" patalpino iš Bialostoko sekamą korespondenciją:

"Agrikultūros Darbininkams' manifestas, išleistas Bialostoko Lenkų Komunistų Darbo Partijos, šaukia žemdirbius įsteigti naują agrikultūrinę tvarką. Manifestas pareiškia, kad Lenkų dvarų žemė nuo dabar tampa visuomenės nuosavybe ir, kad žemės ūkio darbininkai privalo būti jos valdomais. Dvarai turi būti neišdalinti, bet dirbami bendrai. Jei dvarų žemė būtų išdalinta, tai kiekvienas darbininkas gautų po mažai žemės ir tada nebūtų galima pagaminti pakankamai maisto, nes reikia atminti, kad žemės ukis turi pristatyti miestams valgio. Manifestas kviečia sutverti žemdirbių komitetus, kurie, kartu su administratoriais išrevoliucinių komitetų, valdys ukį. Dvarininkai — jei da ne pabėgę, — turi būti greit areštuoti ir atvežti artimiausiam miestam atiduoti revoliuciniam komitetui. Mieste turi būti paduota reikalavimas administracijos instruktoriaus, kuris, kartu su išrinktu žemdirbių komitetu, privalo valdyti ukį".

"Gazeta Porana" rašo:

"Visos dedamos pastangos Lepno'j sutverti "Revkomą" ("revoliucinį komitetą") nuėjo niekais. Galva to komiteto buvo nuskirtas gerai žinomas vietos dailidė Zaborowskis, pasižymėjęs komunistas, bet delei nežinomų priežasčių iki šiol buvo toleruojamas. Lokales milicijos komendantų tapo žinomas miškasargis Perkowskis. Bet visi būvę bolševikų suorganizuotoj valdžioj žmonės pabėgo traukianties raudonajai armijai atgal.

"Kaimuose dažnai bolševikai buvo sutikti didele simpatija žemdirbių, kuriems bolševikai žadėjo daug palengvinimų, kada paims Varšavą, Lodžių ir Vloclavą ir, kada konfisivisų apielinkių, kurias bolševikai buvo užėmę, yra daugybės raportų, kad mongolų barbarinės ordos, nežūrint jų žiaurumo ir prievartingumo, buvo žemdirbių simpatingai priimtoms. Tatai ypatingai aiškiai pasakyta priemjero Witos, ir užsienio ministerio Skulskio raportuose iš Masovia apielinkės, kuri tapo paliuosuota iš po bolševikų. Musų dvarų darbininkai ir valstiečiai, tie Masovijantai, tie lenkų kaimiečiai, Lenkų žmonės, Piast'ų padermės ainiai, buvo dažniausia bolševikų talkininkai, simpatingai sveikino juos savo žemėj, duodami jiems visas reikalaujamas informacijas, ir gaudami nuo jų (bolševikų) mandatą vietiniam valdymuisi. Tai šian, tai ten, kaip pavyzdžiui, Mokroj'e (Karol Grobowski dvere) ir Leszcyn'e (Mochinski dvere) Polocko provincijoj — dvarų darbininkai net iškilmingai patiko ir sveikino tuos tėvynės priešus".

Užtai, žinoma, vėliaus dvarų darbininkai ir neturtingi valstiečiai buvo žudomi. Vien tik Mlavojoj trisdešimt žemdirbių delegatų tapo sušaudyta.

Vėliaus "Gazeta War-

szawska" patalpino iš Bialostoko sekamą korespondenciją:

Mums, kurie nekurstome lietuvių darbininkų prieš lenkus; kurie Lietuvos buržuaziją laikome taip pat darbininkų klesos priešu, kaip ir Lenkijos buržuaziją, smagu užgirsti, kad Lenkijos beturčiai taip, kaip ir

mes, elgiasi. Mes drąsiai galėsime žiūrėti musų draugams, Lenkijos beturčiams, į akis; mes drąsiai juos sveikinsim, musų sąžinė bus tyra, nes mes nekurstėme lietuvių darbininkų eiti žudyti lenkus.

Musiškiai social-išdavikai, lygiai kaip ir lenkai social-išdavikai, susilauks paniekos žodžių nuo beturčių, nes jie siundo tuos vargšus žudyti vieni kitus, už "tėvynę". Vilnietis.

Iš Lietuvos

VISAI LIETUVOS RE-
VOLIUCINEI DARBI-
NINKŲ JAUNUOME-
NEI.

Jaunieji draugai! Revoliucinio judėjimo istorija rodo mums, kad visur ir visuomet revoliucinėse eilėse darbininkų jaunuomenė žengė pirma.

Ir pilnai suprantama, kodel.

Jauni, jautrus, — jie kyviau jautė kapitalo vergijos sunkumus: jaunuomenės išnaudojimą, militarizmą, karus... Lietuvos darbininkų jaunuomenė ypač sunkiai pergyveno visas tas kapitalo baudžios malones. Iš po caro jungo pateko į vokiečių okupantų spąstus, kurie žiauriausiai išnaudojo visas darbą pajiegančias spēkas, neskiriant moterų ir vaikų. Bet ar pagerėjo darbininkų jaunuomenės padėjimas vokiečiams išsikraučius.

Aišku, kad ne.

Dvarininkai, fabrikantai, kunigai ir buožės dar su didesniu įnirtimu įsikibo tąsyti nesūtvirtėjusias dar jaunuomenės spēkas. Neribotą dienos darbą, nakties darbą, darbavijų ir prievaidų saualę, — visa tai darbininkų jaunuomenė nepriestaraudama turi kęsti. Mokykla ir švietimas prieinamas vien tik buržuazijos vaikams ir buožininkams, ir naudojamas kovai prieš darbininkų klasę. Pilna politinė beteisė ir nepakenčiama ekonominė spauda — štai kas vaizduoja darbininkų ir mažazemių padėtį jaunuomenės Lietuvoje.

Draugai! Ilgiau tas kęsti negalima.

Mes pilnamečiai ginti "demokratine" buožių tėvynę, gaminti fabrike, dirbtuvėje, dvere buržuazijai turtus; bet nepilnamečiai mes dalyvauti visuomeniniame gyvenime.

Mes turime kovoti prieš mus engėjus, prieš buožių valdžią ir Seimą, kurie pildo tų siurbelių valią. Toje kovoje mes turime eiti ranka į ranką su partija revoliucinio proletariato, nes darbininkų jaunuomenės pasiliuosavimas įmanomas tik pasiliuosavus bendrai visam proletariatui.

Draugai! Pasaulio revoliucijos proletariatas rengiasi į paskutinį sprendžiamąjį mušį. Sukilimai lenkų šlektos armijos užpakalyje, revoliucinis judėjimas Vokietuose, Prancuzuose, Angluose, Amerikoje, masiniai streikai Italuose — visa tai rodo, kad artinasi pasaulio socialistinės revoliucijos vandenai. Tokiu laiku Lietuvos darbininkų ir mažaze-

mių jaunuomenė neturi laukti nuosaliai. Ji turi mobilizuoti visas savo iėgas ir šusispiesti į tvirtą savąją organizaciją — Lietuvos ir Baltarusijos Komunistinę Jaunuomenės Sąjungą. Visur tverkite šios Sąjungos kuopas. Tik šios Sąjungos eilėse, tik suglaudus savo eiles su Lietuvos ir Baltarusijos Komunistų Partija, Lietuvos darbininkų jaunuomenė atliks savo revoliucinę pareigą ir nusikratys amžinąją kapitalo vergiją.

Šalin darbininkų jaunuomenės išnaudojimą!

Šalin kontr-revoliucinę dvarininkų, kunigų ir buožių valdžią ir Seimą!

Tegyvuoją darbininkų ir mažazemių valdžią!

Tegyvuoją Lietuvos ir Baltarusijos Komunistų Partiją!

Tegyvuoją Komunistinės Jaunuomenės Internacionales!

Lietuvos ir Baltarusijos Komunistinės Jaunuomenės Sąjunga. — Lietuvos Centro Biuras.

Jie Jau Draugai

Pastaraisiais keliais metais musų lietuviškas veikimas labai keičiasi. Keli metai atgal, jei mums būtų kas sakęs, kad p. Grigaitis kada kalbės su p. Račkum ant vienos estrados ir skelbs tas pačias idejas, tai būtų me toki žmogų apšaukę neįsmanėliu, nežinančiu ką kalba. Keli metai atgal, niekas tam nebūtų tikėjęs. Juk Račkus visokiais būriaisiais budais niekino socializmą ir visai šmeižė visus žymesnius socialistų veikėjus ir patį p. Grigaitį. Ir kas gi galėjo tikėti, kad socialistas galėtų sykiu kalbėti su tokiu žmogučiu, kaip tas kunigų siuntinėjamas "spykeris". O vienok šian dien taip yra. "Socialistas" Grigaitis kalba ant tų pagrindų su vyčių "generolu", tai pačiai publikai ir apie tą patį dalyką. "Socialistas" Grigaitis susitaikė su socializmo šmeižiku Račkum. Kenoshoje, Wis. jie abu kalbėjo nuo vieny pagrindų ir tai pačiai publikai; jie abu deklamavo apie "tėvynės" labą; ir juos abudu pirmininkas perstato draugais:

"Kalbės draugas Grigaitis... Kalbės draugas Račkus". Abudu jie perstatyti draugais kalbėjo Schlitz'o sveitainėj ir pobaznytinėj sveitainėj.

Kenoshiečiai, kurie kiek laiko atgal girdėjo Račkų žustant socialistus ir socializmą, kurie žino, kad Grigaitis dar vis gurias esąs marksiniu socialistu, labai stebėjosi iš tokio tvdviejų ponų susidraugavimo. Ištikro yra ko stebėtis. "Marksistas" susidraugavo su vyčių "generolu", su socializmu šmeižiku. Kurie darbininkai dar tikėjo, kad tasai "socialistas" dar rupinasi darbininkų reikalais, dabar galėjo permatyti savo klaidas.

Musiškiam laisvamaniam, kurie pastaruojų laiku susėdo į vieną drobynėlę su "socialistais", irgi "malonu", kad vienas jų naujas bendras važinėja su kunigų tarnu ir skelbia vienodą "evangeliją".

Aš manau, kad tokis "socialistų" vado žygis galutinai nubankrutys sergančią Liet. Soc. "Sąjungą". Ir tie keli desėtkai narių, kurie dabar priklauso tai "sąjungai" pakriks, kaip Grigo bitės. Kenoshietis.

NUTILKIT...

Nutilkit stygos numylėtos, Geriau, paverkit sau tyliai; Žmonių krutinės perdaug dar kietos,

Jų neatšildys dainos aidai.

Jiems reikia, kad kanuolės baubtu,

Kad kruvini kardai skambėtų, Žvėrys, priėdė lavonų, staugty, Ir mirštančius vientik regėtų.

Jiems reik, kad perkuns vis griautų;

Kad viską degintų, trankytų; Kad rysmetį niekad neaustų, Kad šviesios saulės nematytų.

Jiems reik kančių, jie nor vien kentėt,

Reik žandary, kad botagais plaktų. Nenori, kad paukščiai jiems čiulbėt', Kad lakštinkala dainą užtrauktų.

Jiems reik kalėjimo drėgnų urvų, Skubinai naujus vis dar stato, Nesupranta idėjų šventų, Vasaros gražybių jie nemato.

Jiems reik karalių, kad valdytų, Ir ponų, kad kraują jų gertų. Jie bijo, kad laisvais neliktų, Vergų gimęs, kad vargu ir mirtų.

Gamtos gražybių jie nemato, Jos paslapybių nesupranta, Vien kieta jungą vilkt paprato, Veltui juos žadinsi pamesti.

Nutilkit, stygos numylėtos, Geriau paverkit sau liudnai; Linksma dainužė negal rast vietos

Ten, kur branginami skausmai. J. P. Karnaukalas.

PASTABOS

Po M. London'o ("socialisto" kongresmano) prakalbų vienas Chicagos kapitalistų dienraštis džiaugsmingai drąsino, bijančius bolševizmo, kad jie nesiskubintų parduoti savo turtus, nes bolševizmas da toli. Girdi, tik kongresmaną socialistai išrinko, ir tas pats priešingai bolševizmui.

Kas gi suramintų buržujus, jei ne tie "moksliniai" socialistai.

* * *

Šveicarijoj Nacionalio Konsulio vice-prezidentu išrinktas "socialistas". Tai da vienas socialistų "laimėjimas".

Tik nelaimingas Grigaitis save eikvoja, negaudamas jokio čino. Kad taip gyventų Lietuvoj, tai gautų išrinkti nors koku kaimo "vibornu".

* * *

"Chicago Socialist" vadina "socialistu" Londono prakalbą isteriška. O C. Wilson, buvęs S. P. Pild. Kom. narys, nepagaili da geresnių komplimentų jam už prakalbą. Bet musų mižernas Untanis ir čia komunistus randa kaltais. Vargšas Untanėlis. Jam da vis galvoj negerai nuo to, kada jis susipirko tulšis dantims laužyti ir manė pasipinigauti, bet "sufunkino", ir negavo teisių dantis laužyti.

Korespondencijos

ARGENTINA.

Iš užmiršto kampo pirmi žodžiai.

Tai yra keletas metų atgal, kuomet mes matydavome ir skaitydavome amerikiečių laikraščiuose nuolatinės žinias iš mūsų Argentinos kampo. Bet dabar viskas lyg tartum po audrą nutyko. Kur dingo tie rašėjai, korespondentai, kurie pirma taip blaškėsi, tai po "Laisvę", tai po "Keleivį"? O gal jau nėra ką, ir apie ką rašyti, o gal Argentinos lietuvių veikimas susimazino.

Ne, priešingai tam. Štai kame priežastis: "Keleivį" mes atmetėme, kaip sau netinkamą kovos įrankį, "Kovos" nėra, o "Laisvė", kuri daugiausia yra išsiplatinus tarpe Argentinos lietuvių, daugiausia jie palaikė ir palaiko, tik dėl tų priežasčių ji mums tiek nepatarnauja.

Aš išgirdau, kad Chicago lietuvių darbininkų laikraštis "Vilnis" atsirita pas mus plauti mūsų apleistą pakraują. Ir aš esu tuomi išgilinges, kad "Vilnis" atsiradęs prieglaudą ir įgys simpatiją pas mus, argentiniečius, jeigu tik ji plauks teisingu darbininkų keliu, tai yra Markso ir Lenino teorijos nurodytu keliu. Aš pasitikėdamas "Vilniai" pasižadą būti jos nuolatinis bendradarbis iš Argentinos, per kurią galėsiu supažindinti amerikiečius su Argentinos lietuvių bei darbininkų veikimu, o "Vilni" su argentiniečiais.

F. K. Stalior.

MONTELLŌ, MASS.

Mūsų naujienos.

Nors nedarbas ir išvijo iš mūsų tarpo kelis veiklesnius draugus, bet likusieji nenustojome veikimo energijos — veikiamė šį bei tą. 5 d. gruodžio turėjome L.D.L.D. 6 kp. susirinkimą, kuriame, apart įvairių nutarimų, liko

NEPAMIRŠKITE

"VILNIES" KONCERTO. Nedėlio, 6 d. vasario, 1921, Pilsen Auditorium, Blue Island Ave. ir 18th St.

si išrinkta nauja valdyba sekantiems metams iš šių asmenų: K. Navickas, organizatorius, S. J. Balčiunas — prot. sekr., J. Švedas — fin. sekr., P. Markunaitė — knygis, M. Maksvitis — kasierius.

L.D.L.D. 6 kuopa turi pamėmus svetainę per visą žiemos sezoną, jog kas mėnesio pirmą nedėldienį surengs pramogas. Tad tą pačią dieną, vakare buvo surengtos prakalbos. Kalbėtojai buvo vietiniai. Pirmu sykiu kalbėjo Al. Stankus, kuris eina advokato mokslą. Kaip pirmu sykiu su prakalba, tai jis kalbėjo neblogiausia, jei lavinsis toliau, tai su laiku taps kalbėtojum. Patartina lavintis, nes mums truksta kalbėtojų. Antras kalbėjo S. S. Baronas. Po jo kalbėjo S. Kriaučiūnas, pastarasis pucavo taut-klėrikalus, ypač grybų žinovą — dr. J. Šliupą, kuris neseniai lankėsi su savo "prakalbotomis" ir melavo susiriesdamas apie lietuviškos valdžios gerumą, o aptiekorius zalatijo jo melus... Publikos buvo pusėtinai. Rinkta aukos padengimui lėšų. Surinkta \$12.00 su centais.

7 d. gruodžio L. T. N. Draugovė turėjo mėnesinį susirinkimą, kuriame fėrų komisija išdavė raportą. Pelno likę vienas tukstantis su viršum. Neadrbo laike, labai gražus pelnas.

10 d. gruodžio tautininkai turėjo surengę prakalbas. Kalbėjo dr. Alseika, ką tik atvažiavęs iš Vilniaus (?) su "karštomis" naujienomis.

Skundėsi, kad Lietuvoje truksta inteligentų, girdi visi mokintėsi vyrai esą paminti į kariuomenę, o valdžia susidedanti iš mažai mokintų žmonių, todėl ir yra daroma daug paklaidų. Sakė, kad ir Aleksa Angarietis dirbęs Lietuvos valdžioje. (Grynas melas!) Liepė veikti visiems išvieno, dėl buržujų tėvynės labo, o busią viskas gerai, išrinksime valdžią, kokią norėsime ir tt.

Daugiau pasakojo nesąmonių, bet nėra reikalo užimti laikraštį bereikalingai vieta. Publikos buvo ne-

perdaug; mat, darbininkai nekreipia domos į mekleorius...

Kursėnų Studentas.

CLEVELAND, OHIO.

Gruodžio 5 d. L. L. P. D. statė scenoj du veikalų: "Niekas be priežasties" ir "Žingsnis prie šviesos". "Niekas be priežasties", — tai niekai ir yra. Tik gero gali atnešt tabako kompanijai, nes viskas buvo atliekama rukant. Sulošė neblogai. "Žingsnis prie šviesos" — tai veikalukas nors trumpas, bet įspudingas ir suloštas gerai. Turiu pažymėti, kad šiame lošime didžiama lošėjų buvo tik pirmu kartu ant scenos, bet gana gerai pavyko. Draugė Pauza (Leikiutė), kuri per kiek laiko nedalyvavo lošimuose, šiame sezone vėl pradėjo dalyvauti lošimuose ir įspūdingai atliko savo rolę ir monologą "Našlaitė".

Po teatrui tęsėsi šokiai, kur ir vyčių dalyvavo, nors jiems ir klebono užginta advente lankyti šokius.

Gruodžio 11 d. J. Butėnas rengė koncertą politiškių kankinių naudai. Visi solistai ir pats Butėnas dainavo veltui. Barberys.

BROOKLYN, N. Y.

Mūsų kolonijos darbininkų darbuotę sunku ir aprašyti. Perdaug yra vsiokių pramogų, kad negalima visų nē atlankyti, nē aprašyti. Kartais "Vilni" kai kas parašoma, o kartais net ir

per kelias savaites jokios žinios iš mūsų kolonijos nematyti.

Lapkr. 30 d. rubsiuvių unijos 54 ir 58 skyrių įvyko specialis susirinkimas, kuriame svarbesni tarimai buvo šie:

1. Išleisti lietuvių ir anglų kalbose lapelius, aiškinančius besididinančios nedarbės priežastis.

2. Nutarta surengti eilę savitarpinio lavinimosi susirinkimų, kuriuose bus laikomos prelekcijos, prakalbos ir diskusijos įvairiuose gyvenimo klausimuose. (Tokis lekcijų rengimas buvo pasiulytas iš unijos centralės valdybos ir buvo kviesta, kad lietuviai bendrai su kitų tautų skyriais samdytųsi lektorius. Tačiau lietuviai, permatydami, jog tais lektoriais bus darbininkų klai-

Kalėdos Jau Nebetoli, Kokias dovanas manai duoti savo draugams ir pažįstamiems?

Mūsų patarimas būtų toks: — kad dovana užsiliktų neužmiršta iki kitų Kalėdų, — tai tokia dovana gali būti tik geras, darbininkų reikalas ginantis, laikraštis.

Žmonės tankiai perka žibučius ir šiaip menkos vertės papuošalus, užmiršdami, kad gera knyga ar laikraštis yra daug sykių naudingesnė dovana iš visų atžvilgių.

Jeigu mūsų patarimą priimtumėte, tai mes patartume jums užpremeruoti "Vilni" metams savo draugams. "Vilnis" eina kas savaitė ir stovi ant sargybos ir gina darbo žmonių reikalus.

Prenumerata metams \$2.50; pusei metų \$1.25. Kurie užsirašys "Vilni" metams iki Naujų Metų — gaus 50c vertės knygų dovanai. VILNIS 2513 S. Halsted St., Chicago, Ill.

1921 KALENDORIUS 1921

Išleido

Aušros Spaudos Bendrovė.

Tai vienintelis kalendorius 1921 metams. Jame telpa geriausi raštai. Jį suredagavo visiems gerai žinomas Dr. A. J. Karalius. Del įvairumo turi 15 puikių paveikslų. Puslapių turi 128. Kaina vieno egz. tik 50 centų. Už vieną egz. galima prisijusti ir stampomis.

Kiekvienas darbininkas nusipirkęs tokį kalendorių, bus pilnai užganėdintas.

Kurie nori imti daugiau, negu vieną egz. antsyk, gali gauti šitomis išlygomis: 3 egz. \$1.00; 6 egz. \$2.00; 9 egz. \$3.00; 13 egz. 4.00. O kurie norite imti ant sykio da daugiau, kreipkitės laiškais žemiaus pažymėtu antrašu.

P. S. Pinigus ar "Money Orderius" siųskite sekančiu antrašu:

Aušra,

1443 N. Paulina St.,

Chicago, Ill.

NAUJAS TEATRALIŠKAS VEIKALAS

SOSTO AKYVEIZDOJ

JAU GAUNAMA PAS KNYGOS AUTORIŲ IR "VILNIES" ADM.

Veikalas labai lengvas sulošti ir labai suprantamoj kalboj parašytas. Reikalaudami adresuokit: P. MIKSIS, 177 Chestnut St., Lawrence, Mass.

Didelis Tarptautiškas KONCERTAS

Rengia Lietuvių Teatrališka Draugija RUTA NĖ APGYNIMUI POLITIŠKŲ KALINIŲ.

Subatoj, 25 Gruodžio-Dec., 1920

Mc Cormick Club House Svetainėj, 2530 Blue Island Ave.

Programė dalyvaus pagarsėję Chicagos dainoriai, solistai; taipogi dalyvaus išpildyme programo visus užganėdinanti Rusų Pietinės Dalies Mokyklos vaikai ir Rusų Choras. Bus gerų užkandžių ir geros arbatos.

Pradžia 7:30 v. vak.

Ižanga 40c.

Visus užkviečia ats'lankyti Komitetas.

Operetė

SYLVIA

Bus Lošiama

VASARIO 20 d.

1921 m.

Arin Grato Teatre

Wabash Ave. ir 8tas St.

KONCERTAS IR ŠOKIAI

RENGIA L.D.L.D. I-as APSKRITIS.

Nedėlio, 2 d. Sausio-January, 1921
Turner Hall, E. Kensington Ave. Kensington, Ill.

Programas prasidės lygiai 7 v. vak.

Ižanga: 75c ir 50c.

Šitas koncertas bus vienas iš žymiausių koncertų, nes jame dalyvaus žymesnės solistės, pribuvusios iš kitur.

Na, o kas palinksmins mus iš Waukegan, Ill.? — Nugi d. V. Jaseliuniutė dainuos solo, o jos sesuo Anna Jaseliuniutė akompanuos pianu. Ir drgė Veronika Mykolaičiutė — satiros solistė. Taipgi drg. Pov. Sprindis — monologistas. Bet da neviskas: reikia žinoti, kad ir chicagiečiai pasirodys programė.

M. Darzinskiutė.

PROGRAMAS.

1. L. K. V. Choras iš Chicagos.
2. Trumpa prakalba, kalbės d. Jukelis iš New York.
3. V. Mykolaičiutės, — satiros solo iš Waukegan.
4. Ekstra.
5. V. Čeplinskiutės, eilės, iš Chicagos.
6. M. Darzinskiutės, solo, iš rytinių valstijų.
7. P. Sprindis, monologistas, iš Waukegan, Ill.
8. Ekstra.
9. V. Jaseliuniutės solo ir jos sesuo A. Jaseliuniutė akompanuos ant piano iš Waukegan, Ill.
10. Muzikos gabalėlis, — iš Chicagos.
11. M. Darzinskiutės solo, iš rytinių valstijų.
12. L. K. V. Choras, iš Chicagos.

Po programių bus šokiai prie geros muzikos. Orkestra Bigelių. Kviečia Komitetas.

dintojai-oportunistai, tą pasiūlymą atmetė ir nutarė šviestis atskirai, tai yra be pagelbos unijos centralės oportunistinės mašinerijos).

3. Atsilankius delegatui nuo politinių kalinių gelbėjimo fondo ir paprašius aukų, rubsiuiviai — nors didžiūma jau seniai nedirba — sumetė \$65, o iš unijos izdo paskirta \$200.

4. Nubaudė vieną darbdavį, p. Daugirdą, ant \$500 už žiaurų elgimąsi su darbininkais.

Gruodžio 2 d. įvyko Liet. Apšvietos Ratelio prakalbos. Trumpai kalbėjo J. Bekampis apie unijas. Kalbėdamas apie unijas, jis palietė ir I. W. W. Susirinkimegi radosi ir I. W. W. "organizatorius", sorkininkas Geležėlė, kuris, kalbėtoji paminėjęs I. W. W. uniją, pradėjo kelti truksmą ir plusti kalbėtoją. Susirinkimas pareikalavo, kad Geležėlė apleistų svetainę, bet jis to neklausė. Tada svetainės savininko atsiūstas "dėdė" Geležėlė išsivesdino.

Drg. Bimba plačiai ir nuosakiai aiškino iš ko kyla ekonominiai kriziai ir kaip buržuazinių valstybių tvarka surengia karus.

Aukų padengimui lėšų surinkta virš 28 dol.

Josephus.

Gruodžio 6 d. visame Brooklyne ir New Yorke įvyko kriaucių susirinkimai. Tuose susirinkimuose buvo gyvildinama bedarbės klausimas ir kriaucių padėtis. Mat dabar kriaucių firmos paskelbė karę organizuotiems darbininkams, paskelbdamos, kad nuo dabar kriaucių darbas bus vedamas nuo štuko.

Kuomet atkakli kova eina tarp kriaucių ir kompanijų, tuo patim laiku vietos smalaviriai bendrai su lietuviškais aidoblistais varo kampaniją prieš mūsų unijos lietuvių skyriaus veiklesnius draugus, prieš tuos draugus, kurie kovoja netik prieš kompanijas, o ir prieš unijos biurokratiją. Jie visokiais budais šmiežia, purvais drabsto jiems nepatinamas ypatas.

Tai kam jie patarnauja tuo savo kovos budu? — Buržuazijai!

Kankratas.

WATERBURY, CONN.

Gruodžio 4 d. L. M. P. S. 8-tas Rajonas surengė prakalbas. Kalbėjo d. K. Petrikienė iš New Yorko. Prieš prakalbą padeklamavo mažos mergaitės: Kučinskiūtė ir Krasnickiūtė. Drg. Petrikienę girdeju pirmu kartu kalbant; ji gana nuosekliai riša darbininkų klausimą, ypatingai apie reikalingumą moterims apšvietos ir pažinimo savo reikalų.

Mat, d. Petrikienė pažįsta moterų darbininkų skurdų gyvenimą ir visas aplinkybes, nes ji pati dirba darbvietė lygiai, kaip ir visi kiti darbininkai.

Gaila, kad mūsų moterys nesupranta svarbos tokių pamokinančių prakalbų ir neskaitlingai lankosi. Daugelis užsiganėdina vien užsimokėjimu mėnesinių. Man keista, kad čia abelnai moterys mažai lankosi į prakalbas.

26 d. gruodžia, tai yra

antrą dieną kalėdų, L.D.L. D. 28 kuopa rengia didelį koncertą. Dainuos garsi dainininkė K. Menkeliuotė iš New Yorko, ir Arlauskas, apart vietinių. Žiūrėsime kaip nusiseks. Mat, dabar didelė bedarbė ir čia; daugelis dirbtuvių atleido darbininkus; daugelis išvažinėjo į mainas. Bet visi bedarbiai negalės sutilpt mainose.

Viena iš P.

VIETINĖS ŽINIOS

W. PULLMAN, ILL.

Gruodžio 12 d. čia atsiuvo "milžiniškas jomarkas naudai "laivos demokratiniš" Lietuvos. Visa šio miestuko padangė "sujudo": klerikalas, tautininkas, "socialistas" šoko prie darbo, už buržuazinę valdžią. Jų bendri ryšiai susimezgė, kada pasigirdo, kad tėvynei grėsia pavojus. Vietos kunigėlis su davatkomis ir K. Gugis su "socialistais" ant vienos estrados šaukia katalikus imti durtuvą į rankas ir verti lenką kataliko širdį. "Tik io dolerių už šautuvą, kuris galės ne vieną lenką užmušti", — toks bendras obalsis pakilo iš bendrų lūpų.

Ir jie sako, kad šioj bendroj kovoj už buržuazinę tėvynę, stoja visa liaudis. Tas netiesa! Darbininkai kaip Lietuvos ignoruoja šią kovą, taip ir mūsų miestuko lietuviai darbininkai neina klero-tauto-socialpatriotų lagerin. Mes tik tada remsimė Lietuvą, kada ten bus darbininkų valdžia.

Proletaras.

VAIKŲ KONCERTAS.

Gruodžio 11 d. Mildos svet., "Ateities Žiedo" vaikų draugijėlė davė puikų koncertą, susidedantį iš dainų, duetų, trietų, kalbos, muzikos ir ispaniškų šokių. Drg. J. Zalpis pasakė puikią prakalbą: choras (koks. Red.) sudainavo internacionala; ant galo vaikų choras, po vadovyte p-lės Bigeliutės sudainavo kelias energingas daineles.

Reikia pasakyti, kad tas jaunimas, ta jaunoji gentkartė, kuri susideda iš vaikelių, labai rupestingai ir energingai atliko savo uždutį. Jie pasirodo ant estrados prieš publiką taip, kaip išlavinti artistai, kas džiugina klausytojus, lygiai ir savo tėvus. Garbė tėvams už lavinimą savo vaikučių. Sakoma, kad ir pelno liksią apie pusantro šimto dolerių. Užtai jis (koncertas) nėra paskutinis. Netolimoj

KONCERTAS ir ŠOKIAI

Rengia Lietuvių Neprigulmingas Kliubas. KALĖDŲ VAKARE.

Subatoj, 25 Gruodžio-Dec., 1920

Mildos Svetainėj

3142 So. Halsted St. Chicago, Ill.

Durys atsidarys 6:30 v. vak. Koncertas pras. 7 v. Programą išpildys jaunos BIRUTĖS narės po vadovyste S. STANIULIUTĖS.

PROGRAMAS.

- 1. Daina — Jaun. Birutės Choras
- 2. Deklamacija—F. Paulauskiūtė
- 3. Piano solo — S. Markvinaitė
- 4. Deklam. — V. Strodamskiūtė
- 5. Balaikos solo — A. Erivigiūtė
- 6. Piano duetas—P. Markviūtė
- 7. Duetas — A. Briedukas ir S. Staniuliuotė.

- 8. Duetas — H. Balmiūtė, V. Strodamskiūtė, S. Staniuliuotė, P. Markviūtė, A. Briedukas ir V. Markveckas.
- 9. Sekretas — H. Balmiūtė, V. Strodamskiūtė, S. Staniuliuotė, P. Markviūtė, A. Briedukas ir V. Markveckas.
- 10. Ekstra.
- 11. Garbės ženklai Klibo narėms.
- 12. Daina — Jaunos Birutės Choras.

Kviečia KOMITETAS.

ateityj jie žada pastatyti muzikališką veikalą.

Artimas.

DEBATAI.

Nedėlioj, 19 d. gruodžio, Carmen's svet. įvyko debatai. Tema buvo: "Ar revoliucinis judėjimas Europoj nurodo, kad žmonija vygd pastovų progresą". Už—Lincoln Steffens iš New Yorko, kuris yra lankęs Sovietų Rusiją, prieš — Clarence Darrow, vietinis.

Debatai buvo silpni, negyvi. Darrow daugiau juokų davė, negu faktų. Jis prirudinėjo, kad žmonija neprogresuoja; tukstančiai metų atgal ir dabartės yra lygi, tik priėmė kitokią formą.

Bet Steffens prirudinėjo, kad dabar Rusų revoliucinis judėjimas neša pasauliui didelį progresą, žmonijos draugijai deda naujus pamatus, ant kurių kristalizuojasi nauja draugijos forma.

Taip jie ir užbaigė.

Skirva.

"SEKMINGA SOCIALISTŲ PROPAGANDOS MOKYKLA".

Chicago lietuviai "socialistai" turi įsteigę mokyklą Grigaičiui lavintis. Aš sakau Grigaičiui lavintis delto, kad ten jis pats suranda tą, apie ką nėra nei galvojęs. Pav., dabar jis surado, kad K. Marksas irgi pripažinęs darbininkų diktaturą, bet tik delto, kad tuo laiku jis (K. Marksas) buvęs labai užsikarščiavęs, prieš buržuazijos diktaturą, jis atsakė darbininkų diktaturai. Bet jeigu Marksas būtų šaltai protavęs, tai nebūtų pripažinęs jos. Ir tą Grigaitis suradęs markistinėj literaturoj.

Ta "mokykla" turinti išviso apie šešis mokinius. Labai "sekminga". A. Z.

LIET. KALBOS MOKYKLA.

L.D.L.D. I Apskr. palaike lietuvių kalbos mokyklą Fellowship svet. 33 pl., netoli S. Halsted St., serodos vakarais. Tie, kurie nori lavintis savo kalbos, kviečiami tuojuas prisirašyti ir lankyti mokyklą.

Mok. Komitetas.

MIRĖ PETRAS KAMINSKAS.

Laidotuvės įvyks ketverge, 23 d. gruodžio (Dec.), 1 val. po pietų iš namų 1306 So. 49th Ct. Cicero, Ill., i Tautiškas kapines. Giminės ir pažįstami yra kviečiami dalyvauti laidotuvėse.

Nuliudime pasiliko, Moteris ir Sunus Kaminskai, brolis K. Kaminskas, sesuo ir švogeriš Dambrauskai.

Pranešimai

DRAUGIJŲ ATYDZIAI.

Draugijų valdybos dėdamos pranešimus i "Vilni" arba duodami apgarsinimus, pridaukite juos i "Vilnies" ofisą nevēliaus kaip utarninko rytu. Vēliaus pridouti pranešimai ar apgarsinimai netilps tos savaitės laidoj. "V." Adm.

L.D.L.D. I APSK. REIKALAI. Pirmo Apskričio metinė konferencija įvyks nedėlioj, 2 d. sausio 1921. Turner svet., 168 Kensington Ave. (arti 115 st.). Pradžia 11 val. iš ryto, Kensington, Ill.

L.D.L.D. Pirmo Apskričio kiekvienos kuopos pareiga yra prisijusti delegatus i šią metinę konferenciją. Delegatus rinkite vieną nuo kuopos, o paskui nuo sekantių 5 narių po vieną delegatą. Taipgi yra šventi pareiga nesivēlininti delegatams pributi i laiką, nes tą patį vakarą ir toj pačioj svet. turēsimė Apskričio didelį koncertą, kur svečiai turēs progos linksmai praleisti laiką puikiame koncerte. Taipgi šitame koncerte dalyvaus viena pagarsėjusios listė iš rytinių valstijų. Tėmykite sekantius "Vilnies" numerius, — kur bus daugiau pranešta apie rengiamą koncertą. Todel mes visus užkviēčiame atsilankyti i šitą koncertą. L.D.L.D. I Apskr. sekr. V. V. Vasys.

"MIEGANTI LIAUDIUS" Statoma scenoj 13 d. vasario, 1921. Pulaskio svet. Rengia L.D.L.D. I-ąs Apskritis. Meldžiame kitų draugijų ir organizacijų nerengti nieko tą dieną. — Sekr. V. V. Vasys.

DOMAI VISU CHORŲ.

"Mirtos" Choras, Cleveland, O. atsišaukia i visus choros, kurie priklauso prie S. L. D. A., kad šauktų suvažiavimą tikslu apkalbėti ir sutvarkyti S. L. D. A. stovio, — išdirbimui konstitucijos, sutvarkymo chorų ir t. t., nes tas yra labai reikalinga. Jeigu kuris choras parems šitą užmąymą, mes manom, kad tada bus paleistas referendumas, kad šaukus toki suvažiavimą. Komisija: M. Ch., V. Kvederavičius, J. Dvylys, J. Jakas.

LINKSMAS BALIUS, kurį rengia Sietyno Mišrus Choras, įvyks nedėlioj, 2 d. sausio Mildos svet., 3142 So. Halsted St. Pradžia 6 val. vak. Kviečiame visus atsilankyti. Komitetas.

PRANESIMAS CHICAGOS VI-SUOMENI.

Siuomi pranešam, kad Koncertas ir šokiai 1 d. sausio (Jan.) 1921, neįvyks iš priežasties to, kad valdzios inspektoriai surado, jog svetainė Liberty Hall, neatsako parengimams ir reikia taisyti.

Lietuvių Darbininkų Ratelio Koncerto ir Baliaus Komitetas.

L.D.L.D. 19 kp. metinis susirinkimas įvyks nedėlioj, 26 d. gruodžio, 1:30 val. po pietų, Mildos svet. ant antrų lubų. Draugai ir draugės — visi malonėkite atsilankyti, nes bus renkama nauja valdyba 1921 met. ir bus renkami delegatai i I-mo Aps. konferenciją. — Valdyba.

EKSTRA SUSIRINKIMAS.

Rubsiuvių Unijos 269 Skyrius laikys susirinkimą serodos vakare, gruodžio 29 d. 1920. Pradžia 7:30 v. vak Wick's Park svet., 2040 W. North Ave. Malonėkite visi nariai pributi i šį susirinkimą. Bus rinkimas manadžeriaus, sekretoriaus, kasieriaus ir biznio agento. Delto pribukite visi nariai ir išsirinkite sau tinkamus urėdus, kad paskui nerugotumėt kad negerai išrinkta, — tas pareina nuo j's, draugai. — Sekr. Fr. Juozapavičia.

REIKALINGAS KAMBARYS Northsайдė, arti Hoffman Preperatory School, arti Milwaukee ir N. Robey. Jei kas turit arba žinot malonėkite pranešti žemiaus paduotu adresu: J. S. 10617 Edbrooke Ave., Roseland, Ill.

Kalėdos Netoli

TODEL VISI UZSISAKYKIT GERO MEDAUS.

Su pristatymu 5 svarų viedrukas — \$1.95; iš namų \$1.85.

J. MILLER, 4342 So. Maplewood Ave., Chicago, Ill.

Dr. A. J. KARALIUS

Gydytojas ir Chirurgas

3303 S. Morgan St. Chicago

—Telephone— Boulevard 2160, Drover 7027

—Valandos— Nuo 9 iki 12 val. dienos ir Nuo 2 iki 9 val. vakare.

Naujas Teatrališkas Veikalas Baigiamas Spauzdinti

Rusijos Bolševikų Darbo Biuras

Tai yra vieno veiksmo dramatiškas vaidelis, perstatantis Rusijos Bolševikų darbo biurų tvarką.

Sis veikalas yra labai lengvai atlošiamas. Jį gali atlošti ir mažose kolonijose ir su mažai artistiškgabumu, o nauda labai didelė, nes perstato Rusijos draugų veikimą, ant kurių šunis karia kapitalistų klesas. Reikalaukite šiuo adresu: V. Strygas, 4342 So. Maplewood Ave., Chicago, Ill.

JUSŲ PINIGAI

yra Apsaugoti šioj tvirtoj **VALSTIJOS BANKOJ**

Siunčiame pinigus i Lietuvą ir kitas dalis svieto.

Central Manufacturing District Bank

1112 West 35th St. Chicago

Turtas viršija \$6,000,000.

GERIAUS NEGU ADVOKATAS.

Nepirkite ir neparduokite nieko nepamatę

JOHN L. METZEN'A

patarėja biznio reikaluose. Real Estate, paskola, Inšiuirinimas. 6906 Vernon Ave., Chicago. Tel. Wentworth 9018.

Dr. C. K. Cherry

LIETUVIS DENTISTAS

—Valandos— Nuo 9:30 iki 12 val. dienos Nuo 1:00 iki 8:00 v. vak. 2201 W. 22nd ir S. Leavitt Chicago, Ill. Tel. Canal 6222

Perstatymas ir BALIUS

Komedija

PINIGŲ NĖRA

Rengia Suvienytomis Spėkomis SIETYNO ir KANKLIŲ CHORAI.

Nedėlioj, 2 d. Sausio-January, 1921

Meladžio Svetainėj, 2242 W. 23rd Pl. Chicago.

Durys atsidarys 6 val. vakare. Programas prasidės 7 v. v.

Gerbiamej! Kviečiame visus i šį parengimą, kur pamatysite kaip blogai tam, kuris neteko pinigų. SIETYNO CHORISTAI deda visas spēkas, kad padarius šį vakarą įžymesniu. Bus dainos po vadovyste KVEDARO. Po perstatymo — šokiai iki vėlai naktį. Įžanga 50c ypatai. MUZIKA J. LENGVINO. Kviečia KOMITETAS.

Milžiniškas Dainininkų KONCERTAS

RENGIA S. L.—D. AM. I-MAS APSKRITYS.

Nedėlioj, 26 d. Gruodžio-Dec., 1920

Meladžio Svetainėj, 2242 W. 23rd Place, Chicago.

Durys atsidarys 6:30 val. vak. Koncertas prasidės 7:30 val. vak. Įžanga 75c ir 50c.

Gerbiama Chicago's Vsuomene! Siuomi užkviēčiame atsilankyti i minimą koncertą, nes daininin kai deda visas spēkas, kad užganėdinus visus atsilankiusius. Koncerte dalyvaus aštuoni chorai, tarpe kurių du chorai dainuos po vadovyste d. A. P. Kvedaro dar pirmu kartu Chicagoj.

Todel, kas mylite grazių dainelių išgirsti,—ateikite pasiklausyti. Visus kviečia PIRMAS APSKRITYS.

9:30 29

